

زبان عربی؛ قرآن و هویت

www.ketab.ir

به کوشش

دکتر جواد اصغری

(عضو هیات علمی دانشگاه تهران)

- سرشناسه : اصغری، جواد، ۱۳۵۷ - گردآورنده
 عنوان و نام پدیدآور : زبان عربی؛ قرآن و هویت به کوشش جواد اصغری.
 مشخصات نشر : تهران: ایشثار، ۱۴۰۲.
 مشخصات ظاهری : ۲۷۲ص.
 شابک : 978-622-93143-6-4
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 موضوع : قرآن -- تحقیق -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
 قرآن -- Research -- Addresses, essays, lectures
 موضوع : قرآن - تاریخ
 قرآن - History
 قرآن -- بررسی و شناخت -- مقاله‌ها و خطابه‌ها
 قرآن -- Surveys -- Addresses, essays, lectures
 موضوع : زبان عربی -- تاثیر قرآن
 Arabic language -- *Qur'anic influences

رده بندی کنگره : BP۳/۶۵
 رده بندی دیویی : ۲۹۷/۱۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۹۲۰۹۶۷۱
 اطلاعات رگورد کتابشناسی : فیبا

ایشثار

زبان عربی؛ قرآن و هویت

به کوشش: دکتر جواد اصغری

نشر: ایشثار نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲

تیراژ: ۱۰۰ نسخه طراح جلد: مهدیه سعدی

صفحه‌آرا: زهرا استواری

سایت: ishtaar.ir

اینستاگرام: ishtarpublishation

ایمیل: ishtarpublishation@gmail.com

تلفن: ۰۹۰۲۱۱۳۵۹۷۶ تلگرام: ۰۹۰۲۱۱۳۵۹۷۶

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۳۱۴۳ - ۶ - ۴

پیشگفتار

فهرست مطالب

پیشگفتار ج

پیام محمد [ص] در مکه: هشدارها، نشانه‌ها و معجزات / اوری رویین / جلیل
برویین ۱

پیدایش «نقطه‌گذاری» در خط عربی و تأثیر آن بر کتابت قرآن عثمانی در
پرتو یافته‌های اخیر / سامر رشوانی / فاطمه زارعی ۲۳

بررسی خاستگاه‌های عربی (واژگان) قرآن: مورد مطالعه واژه فرقان / اوری
رویین / هانیه درستکار ۶۳

سفرهای زمستانی و تابستانی قریش / اوری رویین / احمد بن‌خاخ دارمی ۸۵

زبان عربی به عنوان پایه زبانهای سامی / صلاح یعقوب / حسین جوکار .. ۱۲۹

موسی و وادی مقدس طوی: بررسی دورنمای معنای قرآنی این واژه در
کتاب مقدس و تفسیر آن / اوری رویین / هانیه درستکار ۱۵۳

نگاهی به بعضی از جوانب مطالعات قرآنی جدید و معاصر در غرب /
رضوان السید / فاطمه کاشانیان ۱۷۹

پیشگفتار

پژوهش‌های حوزه‌ی الهیات اسلامی به ویژه قرآن‌پژوهی، یکی از حوزه‌های مورد علاقه متفکران و اندیشمندان مسلمان است. پژوهش‌های قرآنی، قدمتی تقریباً به دیرینگی زمان نزول قرآن دارد و در هر دوران به فراخور رشد و تحول و توسعه‌ای که در زمینه‌های مختلف علوم انسانی رخ داده، قرآن‌پژوهی نیز دچار تحول شده و گاه مسیرهای جدیدی را پیموده است. لذا با گذشت بیش از چهارده قرن، در هر زمان و عصر، نگاه‌های جدیدی در این حوزه مطرح شده و هر اندیشه و مشربی، دریچه‌ای جدید برای فهم این کتاب آسمانی گشوده و هیچگاه زمینه‌های مختلف پژوهش‌های قرآنی، رنگ کهنگی به خود نگرفته است. در کنار علوم که از قدیم الایام به فهم متن قرآن کریم کمک می‌کرد از جمله نحو، بلاغت، لغت، اصول، کلام، فلسفه، حدیث و روایت و... امروزه علمی چون زبان‌شناسی در شاخه‌های مختلف آن به پوست‌اندازی و به بار آمدن ثمرات جدید در این حوزه کمک شایانی کرده است. حتی باید گفت داده‌های جدید باستان‌شناسی در عربستان و کشف و خوانش کتیبه‌ها و نسخه‌های خطی جدید و کشفیات علوم طبیعی و مردم‌شناسی، برای فهم بسترها و شرایط فرهنگی و اجتماعی عصر نزول قرآن، دریچه‌های نویی گشوده و نفسی تازه در به پیکره‌ی قرآن‌پژوهی دمیده است. البته باید اذعان کرد که این دستاوردهای جدید، عموماً به زبان‌های غربی و به دست مستشرقان و قرآن‌پژوهان و اسلام‌شناسان غربی به سرانجام رسیده و صرف نظر از غرض‌ورزی‌ها و نگاه‌های غیرمومنانه‌ی گهگاهی، ثمرات و نتایج

مثبت آنها انکارناشدنی است. از این رو است که پیگیری این تحقیقات در سراسر عالم و بهره‌گیری از آنها به واسطه ترجمه و نشر آنها، کاملاً ضروری و لازم است.

البته گردآوری و ترجمه این دست پژوهش‌ها که در قالب مقاله یا کتاب است به واسطه علاقه و اهتمام و پیگیری علاقه‌مندان این حوزه، همواره انجام شده و مراکز آکادمیک و غیر آکادمیک و مجلات مختلف، دست به انتشار عموم این آثار زده و در این زمینه زحمات فراوان کشیده شده است که در این مجال ضیق، فرصت ذکر آنها نیست و علاقه‌مندان و خوانندگان فرهیخته این سطور خود از این آثار آگاهند. در هر حال، با چنین انگیزه‌های درونی بوده که صاحب این قلم نیز شماری از مقالات جالب توجه قرآن‌پژوهان را گرد آورده بدین امید که در این عرصه گامی به پیش بردارد.

پژوهش‌های قرآنی همواره بلورهای عربی پیوند خورده و جدا کردن قرآن‌پژوهی از بستر زبان عربی، کاری ناممکن است. لذا از هر سو که به این پژوهش‌ها بنگریم ناگزیر به زبان عربی و تحقیقات این حوزه نیز متصل خواهیم شد. از این رو است که مجموعه مقالات گردآمده در این کتاب اولاً وجه زبانی برجسته‌ای دارند ثانیاً دو مقاله‌ی پایانی به طور کامل به زبان عربی و هویت آن در خارج از جزیره‌العرب مرتبط است. اما اگر نیک بیندیشیم در خواهیم یافت که این دو مقاله نیز با تحقیقات قرآنی نامرتبط نیستند.

ویژگی عمده مقالات قرآنی و زبانی این مجموعه، انتخاب آنها از میان اندیشمندان مختلف از شرق دور گرفته تا غرب اروپا و مشرب‌های سستی و مدرن است. سعی ما در این مجموعه آن بوده است که نگاه‌های مختلف به این حوزه را انعکاس دهیم و از حرکت در چارچوبی خاص و کانالیزه کردن نگاه خوانندگان و پژوهشگران بهره‌ییم. همچنین مقالات تنها از زبان انگلیسی

پیشگفتار □ خ

ترجمه نشده بلکه دو مورد از آنها از زبان عربی ترجمه شده و مربوط به محققان عرب زبان است.

لازم است در اینجا به عنوان دبیر این مجموعه، تلاش مترجمان فاضل و فرهیخته مقالات را ارج نهم که با علاقه وافر خود به قرآن و قرآن پژوهی، درخواست این حقیر را برای ترجمه آثار، اجابت کردند و در کمترین زمان کار را به نحوی شایسته به سرانجام رساندند. از ایشان سپاسگزارم.

جواد اصغری

بهار ۱۴۰۲

دانشگاه تهران

www.ketab.ir